"FANZIN"

ŠF FANZIN

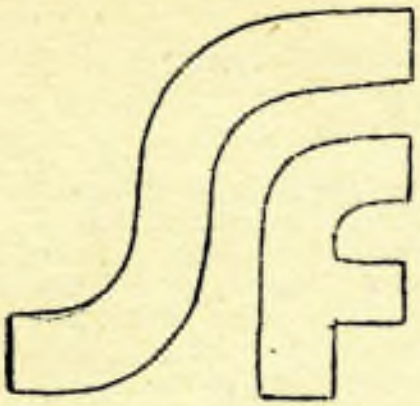
VEDECKO FANTASTICKÝ ZPRAVODAJSKÝ INFORMÁTOR

VYDÁVÁ VILLOPUS

SFK MFF UK

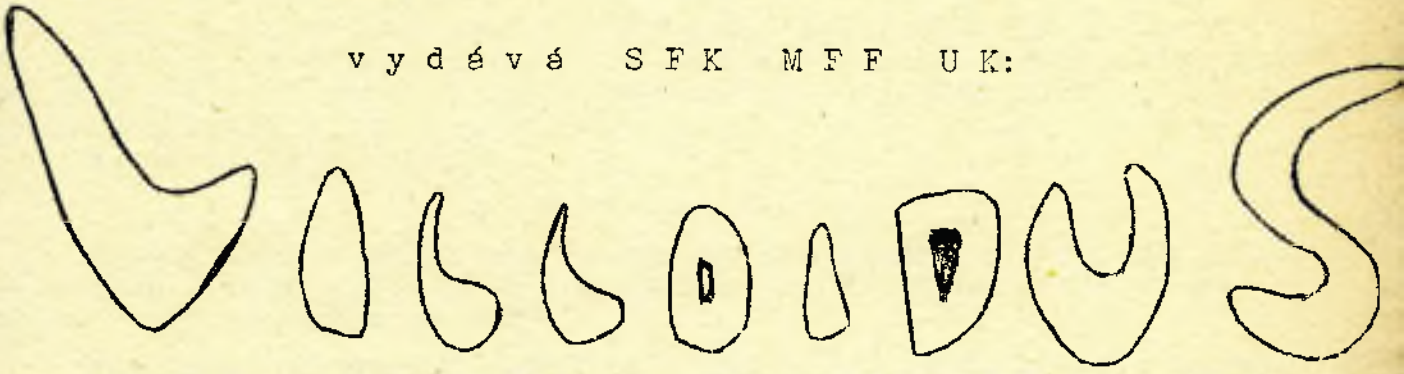
1985 č. 2

fan zin

vědecko-fantastický zpravodaj a formátor

vydává SFK MFF UK:

OBSAH:

překlad	str.	2	K.Kochanski: Ztrácející se člověk
zajímavost	"	5	Postřehy S.Lema
překlad	"	6	F.J.Ackermann: Němá otázka
poznámka	"	7	Původ,dějiny a význam soutěže "O HUŇÁČE ZELENÉHO" /J.Krtička/
minizpráva	"	9	Villoidus viridis SF ssp. 1985 /-mh-/
překlad	"	10	P.K.Dick: To je Wub, kapitáne
zamyšlení	"	15	Okénko do světa /Jan Haberle/
překlad	"	16	H.W.Franke: Kopie
překlad	"	17	J.Sternberg: Účel
recenze	"	18	Dostal se nám do rukou ANVIL 33 /Pagi/
poděkování	"	18	PODĚKOVÁNÍ /Villoidus + fanzin/
recenze s ukázkami	"	19	A.Bester: Tygr! Tygr!
křížovka	"	24	Křížovka s tajenkou /L.Žižňavský/
překlad	"	26	J.P.Andrevon: Poslední film
miniinformace	"	28	PARCON'85 ve fanzinu /-mh-/

SF: Fanzin pro vnitřní potřebu SFK Villoidus při FO SSM MFF UK Praha
Vychází neperiodicky 5 - 7 krát ročně
Šéfredaktor: Martin Hlaváč
Na čísle 2 spolupracovali: Zdeněk a Michaela Rampasovi, Olga Dvořáková.
Náklad 200 výtisků; počet stran: 28
Redakční uzávěrka: 22.4.1985
Adresa: SFK Villoidus, kolej HVĚZDA 36b/2A, 162 08 Praha 6

FV SSM 867

Krzysztof Kochański - ZTRÁCEJÍCÍ SE ČLOVĚK

Čaroděj-Vyplnitel Přání vysvětlil situaci velmi stručně:
"Jako odměnu za poctivý život můžeš realizovat tři sny. Stačí, když nahlas vyslovíš přání. Mám ale určitou podmínku, se kterou tě nyní nemohu seznámit. Když ji porušíš, zahyneš. Riskneš to?"
Pokušení bylo příliš silné, aby odmítl.
"Souhlasím," řekl Tom Stromenger a vyslovil první přání.
Cítil se mladý, zdravý a silný.
Vyslovil druhé přání.
Následujícího dne vyhrál v loterii, obdržel dopis se zprávou, že je jediným zákonným dědicem po zámožné tetičce /která právě zemřela/, a při rytí zahrady našel náhodou krabici obsahující staré mince a několik zlatých prstenů.
Vyslovil třetí přání...

x x x

Ronald Eccles měřil sto devadesát centimetrů a zvykl si spát na zádech. Proto každý jeho den začínal pohledem na vlastní chodidla, vyčnívající zpod deky.

Toho rána se Ronald probudil a všiml si, že na pravé noze má jenom čtyři prsty. Palec chyběl.
Bylo to víc než divné.
V první chvíli byl Ronald pobaven a přijímal vše s nedůvěrou; byl krátkozraký a dobře si uvědomoval, jak nedokonalé má oči.
Napnul zrak a zahýbal chodidlem. Prsty přeběhly po neexistující klávesnici; jenom čtyři prsty. Stále viděl totéž. Tehdy poprvé pocítil strach. Sedl si, nahnul se a opatrně vytáhl ruce. Osahal chodidlo ze všech stran a ... s úlevou si oddechl. Hmat jej přesvědčil, že je všechno v pořádku. Hlasitě se začal smát svým hloupým obavám.
Ale pořád ještě neviděl ten svůj palec.
Sáhl po brýlích, ale v tom si uvědomil, že je včera rozbil. Měl ještě kontaktní čočky. Vyjmul je ze zásobníku s fyziologickým roztokem a nasadil na oční bulvy. Zaslzenýma očima se podíval na pravou nohu. Stále viděl čtyři prsty... Utřel si slzy a podíval se znovu - málo platné, jeho chodidlo si stále zachovávalo svůj netypický vzhled. Nevěděl, co si o tom má myslet.
Najednou se podíval na hodinky a zjistil, že mu hrozí pozdní příchod do práce. Rychle vstal. Na zkoušku si několikrát dupl. Zřetelně ucítil lehkou bolest a mravenčení v palci /který byl stále neviditelný/. Navlékl si ponožku a divný pocit, který zakoušel při pohledu na neviditelnou část svého těla, zmizel. Oblečené chodidlo vypadalo normálněji než cokoliv jiného na světě.
V pracovní době hodně přemýšlel o té události. Lákalo ho odejít na toaletu, sundat botu a ponožku a podívat se, jestli se něco nezměnilo. Nakonec dospěl k závěru, že se pravděpodobně přehlédl a jestli se to bude opakovat, bude muset navštívit očaře.
Ale po návratu domů si okamžitě stáhl ponožku. To, co spatřil, mu způsobilo psychický otřes.

Viděl jenom půl chodidla.
Stěží ovládl třes rukou. Měl dokonalou představu, co je to iluze; zbožňoval cirkusy a kouzelnické triky, ale nikdy se nesetkal s něčím, co by ošidilo lidské smysly tak dokonalým způsobem.

Iluze. To bylo jediné vysvětlení a toho se musel držet; iluze způsobená oční chorobou.

Když se trochu uklidnil, dotkl se rukou neviditelné části chodidla. Nahmatal zřetelně každý detail... Bylo to stejné jako ráno - jenomže tedy neviděl o hodně více. Zvedl nohu, postavil ji na židli a začal ji důkladně ohledávat.

Bylo to strašné.

Zdálo se, že prsty jsou odříznuty ostrým skalpelem. Naklonil se a divže neomdlel - v místě řezu uviděl vnitřek těla: maso, konce žil, kost, morek. Ale hmat tomu všemu odporoval; cítil prsty celé a zdravé.

Bylo to k zbláznění.

Ronald zvedl telefon a začal vytáčet číslo svého nejlepšího přítele. Při poslední cifře se zarazil. Nebude ze sebe dělat idiota. Počká do rána, půjde k lékaři - k čertu! Třeba i k psychiatrovi a všechny ty nesmysly se vysvětlí.

Toho večera usínal velmi těžce...

Ráno, v první chvíli po probuzení si nevzpomínal na události včerejšího dne, až do okamžiku, kdy se podíval před sebe...

Zpod deky vyčnívala pouze jedna noha. Přestože - cítil to - měl natažené obě. Rychlým pohybem odhodil přikrývku a ... omdlel.

Probudil ho chlad. Roztřesenýma rukama si nasadil kontaktní čočky a ještě jednou se podíval na svoje tělo. Pravá noha končila ve výšce stehna - níže nebylo nic. Ještě hůře vypadala levá noha; na té chybělo koleno. Hrozný pohled - stehno a dál už nic, odříznuté lýtko i chodidlo.

Nejnesmyslnější byla skutečnost, že nic necítil, nebo raději, že cítil všechno jako obvykle. Mohl chodit i běhat, kdyby byl slepý, vůbec by netušil, že se něco děje.

Oblékl se a všechno opět bylo normální. Bylo - zdálo se, zdálo se - bylo, sám už nevěděl. Zůstávalo vědomí, že pod oblečením prodělává jeho tělo děsivou metamorfózu.

Tehdy poprvé uvažoval o tom, co bude, kdyby se skutečně stal neviditelným. Občas se o něčem takovém sní, ale když se sen stane skutečností, potom děsí. A to nejen svojí nesmyslností.

Některé sny jsou znamenité, dokud jsou jenom sny.

Dále šlo všechno čím dál tím rychleji. Nešel do práce, vůbec nevycházel z domu. Snažil se něčím zabavit, myslet na jiné věci, ale příliš se mu to nedařilo. Proces mizení postupoval z hodiny na hodinu. Nejhorší bylo to, že stále sílil. Skoro před očima se stávaly neviditelnými další partie jeho těla. Okolo poledne si všiml, že se nákaza začíná dotýkat rukou. Podobně jako v případě již neviditelných nohou to začalo do prstů. Tentokrát měl možnost jev důkladně pozorovat, ale jenom se potvrdily jeho dřívější poznatky - strašný pohled na zdánlivě uříznuté tělo mu opět způsobil mdloby.

Schoulil se a stiskl si oči. Začal se houpat ze strany na stranu a broukat si nějakou melodii. Odplouval. Odplouval ze světa, z něhož se pro něj stávalo peklo. Setrvával v letargii, nemyslel na nic, nespal, nevnímal. Najednou uslyšel vnitřní ozvy vlastního těla; nebylo v nich nic nadbytečného - lehce zrychlený rytmus srdce, jednotvárný šum pulsující krve a šelesty dechu, nepravidelné v důsledku napětí.

Najednou se stal úplně spokojeným. Uvědomil si, že se vlastně cítí dobře a je fyzicky v nejlepším pořádku.

Vstal a udělal několik dřepů. Z rukávů košile natažených před tělem již nevyčnívaly dlaně. Jenom na moment ho to vyvedlo z rovnováhy, navlékl si kožené rukavice a pokračoval ve cvičení. Když

skončil, lehl si unavený na pohovku. Vtom najednou přišel na myšlenku, co se stane, až nákaza dorazí k hrudníku a zmizí mu srdce. Přestane snad žít...? A jestli dojde k mozku?!

Spěchal k zrcadlu a rozepnul si košili .. Proces již napadl hrudník. Ronald se v anatomii příliš nevyznal, ale vypadalo to, že srdce už nemá. Přesto tlouklo dále a necítil nic zvláštního kromě vzrušení. Ale neklid zůstával, stále větší, jak se zvyšovala rychlost změn.

Lékař! Musí jít k lékaři!

Nasadil si boty, navlékl plášť a vyběhl z bytu.

Odnaproti šla sousedka, starší žena, nepamatoval si ani její jméno.

"Dobrý den," odpověděla na jeho pozdrav. "Dobře, že vás vidím, chtěla jsem..." zarazila se. Užasle zírala na Ronaldův krk. Najednou začala příšerně křičet. Ronald pochopil, co se stalo. Otočil se a běžel zpátky do bytu. První co udělal, bylo, že se podíval do zrcadla.

Nad oblečením jeho hlava visela ve vzduchu.

Přivřel oči a sedl si na podlahu. Klid... Jenom klid... To přece měl předvídat.

Upadl do zvláštní strnulosti. Jakýsi mezistav mezi snem a ochrnutím. Nevěděl, kolik času uplynulo, než se vzpamatoval. V zrcadle viděl vycpané šaty a nad nimi se vznášející chomáč vlasů. Pomalu se svlékl a odraz v zrcadle zmizel. Jenom zbývající čupřina visela ve výšce metr devadesát nad podlahou, a kousek pod ní skoro neviditelné celofánky kontaktních čoček.

Ronald Eccles se hysterický rozesmál. Vzal nůžky a přistřihl si vlasy. Tím zmizel úplně.

X X X

"Prosím pěkně, cesta je volná," řekl Čaroděj-Vyplnitel Přání a otevřel dveře do bytu Ronalda Ecclese.

Tom Stromenger váhavě překročil práh. Rozhlédl se. Nebyl tam skutečně nikdo. Tak jak slíbil Čaroděj Vyplnitel Přání. Třetí Stromengerovo přání bylo splněno, už nikdy v životě neuvidí Ecclese, svého největšího nepřítele.

Do chvíle, kdy se objevil Čaroděj-Vyplnitel Přání, si Tom neuvědomoval, jak moc Ecclese nenávidí. Ronald byl vždycky lepší. Vždycky! A znali se už od studentských let. Již na fakultě Eccles vynikal, přestože více času věnoval kamarádům než vědě. Považovali je za přátele, ale Tom stále zůstával zastíněný. Ronald měl víc štěstí, lepší děvčata a tlustší portmonku. V práci byl uznávanější, rychleji postupoval a i když občas nevyhovoval právním předpisům úplně do puntíku, vždycky se mu dařilo.

Stromenger se smířil s takovým nedostatkem životního štěstí. Byl přesvědčen, že žije poctivě a dovedl lhostejně sledovat Ronaldovy úspěchy. Až když se setkal s možností tento stav změnit, pochopil, co ho v životě trápí nejvíc... Závist...

Čaroděj-Vyplnitel Přání byl onou příslovečnou příležitostí, která činí zloděje.

"Mohu si být jist, že Eccles není nikde jinde na Zemi?" zeptal se Stromenger. Čaroděj-Vyplnitel Přání se usmál a přikývl. "Tím si můžeš být jist. Ani já neumím být na dvou místech zároveň."

"....?"

"Eccles je v tomto pokoji."

"Jak to?!" vykřikl poděšeně Stromenger. "Přece jsi mi slíbil.."

"Tvoje přání znělo: -At Eccles zmizí, nechci ho nikdy v životě vidět.- A je to tak. Nikdy ho nespatříš. Ale on je... Je..."

"To je nedorozumění," ozval se Stromenger pisklavě, "myslel jsem, že on... že ty ho..." "Že ho zavraždím," napověděl nelítostně Čaroděj-Vyplnitel Přání. "Když někdo není na světě, znamená to, že se buď ještě nenarodil, anebo už nežije."

V tu chvíli spatřil Tom Stromenger vedle sebe dva průsvitné celofánky. Obličej se mu protáhl nelidským strachem, když ucítil na rameni dotyk čísi ruky a uslyšel šeptem syknout slova: "Ty sssprostáku..."

Byl to Ecclesův hlas. Ostrá bolest poblíž srdce položila Stromengera a podlahu.

X X X

"To byla celá historie," zakončil své vyprávění Čaroděj-Vyplnitel Přání. "Dokonce i já se mohu mýlit při výběru člověka, který si zaslouží odměnu. Proto ta podmínka týkající se jakéhokoliv přání - musí být z každého hlediska čestné. Toma Stromengera jsem varoval, že může zahynout. Nevěděl, pravda, proč, ale o to právě jde, aby se zachoval čestně, i když nemusí."

Ronald Eccles se nejistě podíval na tělesné pozůstatky ležící na pohovce. Srdeční záchvat. Věděl, že Stromengerovi selhalo srdce; přesto v něm klíčil pocit viny.

"Musím ti nějak odčinit to všechno, co jsi prožil," řekl Čaroděj-Vyplnitel Přání. "Nejsi zrovna lilie, takže ti nenabízím tři přání, ale s jedním bych mohl souhlasit."

"Chci zase být vidět!" zvolal bez rozmýšlení Eccles.

Čaroděj-Vyplnitel Přání se shovívavě usmál. "Přání anuluji," odvětil, "už se stalo." Ronald se bonem podíval do zrcadla a vykřikl radostí. Nečekaně se zastyděl - byl úplně nahý.

"Co dál?" naléhal Čaroděj-Vyplnitel Přání. "Čekám na přání."

"Já se nenechám napálit," zvolal Ronald Eccles. "Zmizni!"

/z fanzinu "Strefa" vydávaného PSMF přeložil Jiří Kuřina/

- x - x - x -

Některé postřehy polského spisovatele Stanislawa Lema:

Lemův zákon: "Nikdo nic nečte; jestliže čte, tak ničemu nerozumí; jestliže rozumí, tak to okamžitě zapomene."

- - - - - - - - - -

"Bídu dnešní fantastiky - Science Fiction - vidím v tom, že je málo fantastická, na rozdíl od skutečnosti, která nás obklopuje."

/z knihy S.Lema Prowokacja, Wydawnictvo Literachie 1984/

FV SSM 871

N Ě M Á O T Á Z K A

Forrest J. Ackermann

Dvojhlavku trápil stále týž problém.

"Mohu věřit," breptal rozštěpeným jazykem, "že by Člověk stvořil Mutanta k obrazu svému?"

Ten v příšeří ho neuznal za hodna odpovědi.

Od stěny se odpoutala druhá mutantova hlava. Odpověděla, jako by měla na jazyku vlas, měla totiž dva jazyky: "A co když nás Adam, syn Člověka, stvořil Adamovou bombou?"

První hlava si odpovídala sama.

"Té povídačce s bombou vůbec nevěřím. A co ty, Cizinče?"

Cizinec neodpovídal. Proč? To se nedalo jednoznačně říci, neboť v jeskyni byla tma.

Dvojjazyk pokračoval:

"Kdyby Člověk stvořil Mutanty k obrazu svému, musel by být mnohotvárný. Jedna část by musela být dvojhlavá, aby se podobala nám, další by se opět musela podobat našim siamským sestrám, další by musela být jako Valikoule, další jako Osmiručka, kterého jsme potkali minulý týden, další jako Stonoh a ta poslední jako náš bratranec Strupoun. Pak by Člověk musel být zrůda. Souhlasíš, Cizinče?"

Cizinec se v hlubinách sklepení lehce pohnul, avšak z místa, kde se nacházel, se nic neozvalo. A tak skončila tato filozofická rozprava 1900. století.

O něco později vklouzly do jeskyně měsíční paprsky, stydlivě prorážející mraky, jako by se bály toho, co by mohly odhalit. Vlnivé světlo se váhavě blížilo k zrůdnému tělu Dvojhlavky a nakonec se rozhodlo osvětlit mutanta celého. Možná to byl přelud, zdálo se však, že tvář Člověka zobrazená v úplňku se ztratila. Nikdo to nepoznal, protože nebylo na Zemi člověka, který by to řekl.

Paprsky zvolna postupovaly, až ukázaly druhého mutanta. A tu bylo jasné, že Cizinec odpovědět nemohl. Spíš by se mělo říci: bylo by t o jasné... kdyby tam byl člověk, který by ten výjev sledoval vlastníma očima.

Pro Dvojhlavku to zůstalo záhadou. I když byl očima štědře obdařen - pro přesnost: měl jich šest - měl oči albínsky bílé a jejich ovály byly bez panenek, jakoby z rybího rosolu, neměly funkci. Dvojhlavka byl od narození slepý.

A Cizinec byl odsouzen k mlčení, protože...

Mutanti mají zkrátka takové přísloví: "Lepší dvě hlavy než žádná..."

/z antologie "Aprés ..., Marabout, Veriers 1970 přeložil -jnh-/

- o - o - o - o - o -

Zprávička:

Dlouho očekávaná kniha ve slovenštině je již na světě !!! Kniha 10x SCI-FI se již objevila na pultech některých knihkupectví a její náklad má být 40 tisíc výtisků. Je sestavena z 10 děl světových angloamerických autorů !

-mh-

FV SSM 872

POZNÁMKA O PŮVODU, DĚJINÁCH A LITERÁRNÍM VÝZNAMU SOUTĚŽE O HUŇÁČE ZELENÉHO, JAKOŽ I O SOUČASNÉM STAVU LITERÁRNĚ HISTORICKÉHO BÁDÁNÍ

Slovo úvodem.

Každý průměrně vyspělý člen SF klubu v našem státě si bezpochyby uvědomuje, že to byl Huňáč zelený, kdo stál na počátku vzkvétající éry soutěživosti na poli science-fiction. Každý průměrně vyspělý "scifista", pilný čtenář našeho fanzinu, dosud chová v živé paměti, že v loňském roce dobyl Huňáče Zdeněk Rampas, jemuž se tak podařil čin, který nemá v historii obdoby - stal se dvojnásobným laureátem trofeje Villoidus viridis. Ale, jdouc dále do minulosti, paměť průměrného scifisty pozbývá jasných obrysů, až se poznenáhla začíná ztrácet v mlhách, v nichž utone docela.

Podobné, ale slabší příznaky se projevují i našich řadách. A proto se nyní vydejme na cestu do minula a ohlédněme za mnohými slavnými činy, které se zrodily ve jménu kvalitní science-fiction, ve jménu Huňáče.

Co je to Villoidus viridis, zvaný též Huňáč zelený?

Dnes už nikdo nezná jména všech odvážných autorů, kteří se počátkem roku 1980 rozhodli k pionýrskému činu - zaslat svých 15 povídek, jež se poprvé utkaly v památném literárním klání. Od těch dob se slovo Villoidus stalo symbolem, který nakonec přešel i v název našeho starobylého klubu. Villoidus - slovo, které se rozsvítilo v temnotách počátků science-fiction v Čechách. Villoidus - hnutí, které přetrvalo nadšený zápal svých zakladatelů a utěšeně narůstá v generaci pokračovatelů.

Úloha tradice.

Nikdo dnes už nevypočítá jména všech porotců, kteří v proměnlivém složení po všechna léta zasedali v poradním sboru a zrakem přísným a spravedlivým pátrali v řádcích strojopisu. Nezachovali se žádné dokumentární, systematické záznamy o průběhu a hodnocení jednotlivých ročníků. Pouze jména šťastných a veřejností obdivovaných vítězů nezapadla a členové klubu v rozjímavých chvílích objevují jejich povídky na zažloutlých stránkách fanzinů v našem archivu.

Zůstala také jména skvělých klubistů, kteří rok co rok prováděli nezištně odchyt Huňáčů, jako odměny pro vítěze,

FV SSM 873

a to s nasazením neuvěritelného důmyslu a vynaložením nezdolné vůle, jaké se vyskytují /někdy/ jedině u studentů matematicko-fazikální fakulty UK.

A tak se stal Huňáč tradicí a v tom nelze shledávat závadu. Vždyť na tradici byly vybudovány i nesrovnatelně starobylejší a - připusťme si to - i zasloužilejší ideály, jako například řád templářů nebo království Velké Británie. Tolik o úloze tradice.

Na počátku nové vědy.

S blížícím se termínem letošní uzávěrky se objevila fáma, že se snad organizátoři Villoidusu dopustili podvodu, vyhlašujíce ročník soutěže o jednu vyšší, než by tomu mělo být. Za účelem objasnění znepokojivého problému bylo svoláno shromáždění předních villoidologů /villoidolog je novotvar pro označení vysoce specializovaného vědce, bádajícího v historii hnutí Villoidus/, kde se setkali mužové nanejvýš kompetentní, pokrytí hustou vrstvou prachu z archívů Huňáčových. Poté, co byla většinou zamítnuta smělá hypotéza o ztrátě chybějícího Huňáče anomální dilatací časoprostorových pásem, se mínění villoidologů ustálilo v názoru na neřešitelnost otázky. Opírali se při tom o dokumentárně nedocenitelný článek ve fanzinu č.2 z roku 1982, na základě něhož byla jednomyslně konstatována nepochybnost správného počtu ročníků.

Přestože sympozium "Kam zmizel Huňáč?" nesplnilo svůj plánovaný účel a otázka udělení prvního Huňáče zůstává otevřená, můžeme s nadějí sledovat další průběh bádání v tomto novém perspektivním oboru a očekávat mnohá překvapující zjištění.

Chronologická tabulka základních údajů o všech minulých ročnících soutěže Villoidus viridis:

Rok	Počet soutěžících prací	Odchytu Huňáče se zhostil	V boji o Huňáče zvítězil	Povídka, odměněná Huňáčem, č. a ročník fanzinu, ve kterém byla publikována
1980	15	?	Jan Blažek	Pes-nejlepší přítel člověka /2/1982/
1981	8	B.Vorel	J.Karbusický	Výlet /2/1982/
1982	35	Vektor	Zd. Rampas	Probuzení /4/1982/
1983	22	Pyvos	Jan Vlavička	Řetězová reakce /3/1983/
1984	20	Albert	Zd. Rampas	Svatý Grál /3/1984/

FV SSM 874

Huňáč a Mlok.

Jak bylo již na několika místech zdůrazněno, Huňáč je nejstarší SF soutěž, a proto jsme s lítostí v srdci zkonstatovali, že na poslední stránce letos vydané antropologie "Stalo se zítra" byl Huňáčovi /a to ještě s chvbným datováním jeho založení/ věnován pouze jediný odstavec, zatímco Mlok se roztahuje na třech odstavcích. Je na místě upozornit na to, že tento poměr neodpovídá významu Huňáče. Vždyť význam literární soutěže nelze posuzovat šíří její propagace, ani počtem zaslaných příspěvků. Naopak s klesajícím počtem hodnocených povídek roste pravděpodobnost, že zvítězí zaslouženě ta pravá.

Podívejme se na věc z exaktního a objektivního hlediska. Po vykrácení historických koeficientů dostaneme poměr Mloka a Huňáče na pravou míru. Jasně a stručně řečeno: Mlok ku Huňáčovi má se jako n ku n+2. Je sice pravda, že pro n jdoucí k nekonečnu bude tento výraz konvergovat k jedničce, ale jako matematikové vás můžeme ujistit, že za vašeho života jí nikdy nedosáhne.

Slovo závěrem.

Dnešního dne nás jen krátká doba dělí od slavnostní chvíle, kdy znovu zasedneme za porotní stoly VI. ročníku soutěže Huňáčovy. Naši autoři nám letos asi připravili zvláště pěkné a povznášející počtení. Vy ostatní se již nyní začněte těšit na vítěznou povídku, kterou najdete na stránkách příštího čísla fanzinu.

Teď nastává pravá chvíle, abychom ukončili toto villoidologické pojednání. S tradičním pozdravem "zeleností k huňatosti!" uzavíráme naši poznámku.

/ Jiří Krtička/

- x - x - x - x - x - x -

Villoidus viridis = Huňáč zelený SF ssp. 1985:

Neb toto číslo fanzinu je s největší pravděpodobností poslední ve školním roce /další vyjde asi až po prázdninách/ uvádíme alespoň jména několika nejlepších: 1. místo Jan Hlavička
2. " Jan Hlavička
3. " PAGI
4. " Jozef Žarnay

Podrobnou informaci o soutěži uveřejníme v dalším čísle fanzinu včetně vítězných povídek !!!

-mh-

FV SSM 875

TO JE WUB, KAPITÁNE!

P.K.Dick

Nakládání se již chýlilo ke konci. Optus stál venku, ruce svěšené a ve tváři smutek. Kapitán Franco k němu sešel po schůdkách a spokojeně se usmíval.

"Co ti to přelétlo přes nos?" zeptal se. "Vždyť jsem ti to všechno dobře zaplatil!"

Optus neodpověděl. Otočil se a přitáhl si plášť k tělu. Kapitán mu botou hbitě přišlápl cíp.

"Momentík. Neutíkej, ještě jsem neskončil."

"Ach?" otočil se Optus důstojně. "Vracím se do vesnice." Díval se na živočichy, kteří byli zaháněni do nitra lodi. "Musím připravit další lov."

Franco si zapálil cigaretu. "Proč ne? Jen ať tvoji lidé vyrazí do savany a celou ji protáhnou. Ale až budeme na zpáteční cestě mezi Marsem a Zemí-"

Optus se bez jediného slova odpoutal od kapitána.

Ten se u paty schůdků připojil k prvnímu důstojníkovi. "Jak to jde?" zeptal se a podíval se na hodinky. "Udělali jsme tu dobrý obchod."

První se kysele ušklíbl. "Jak to vysvětlíte?"

"Co zase máte za mouchy? Potřebujeme jich přece mnohem víc!"

"Později, kapitáne." První se propletl mezi dlouhonohými marťanskými pštrosáky a zmizel v lodi. Franco ho pozoroval, jak mizí. A jak se tak za ním díval, směrem k vratům nákladového prostoru, uviděl TO.

"Proboha!" ztuhnul s rukama vbok. Peterson se vlekl vzhůru, námahou zrudlý v obličeji, a táhl TO na řetězu.

"Prominte, kapitáne," hekal a cukal přitom s řetězem. Franco se postavil přímo před něj.

"Co to je!?"

TO se trochu potácelo a jeho mohutné tělo si pomalu sedalo. Nakonec se uklidnilo, ale oči mělo stále přivřené. Osasem rozhánělo mouchy, které se rozhodly usadit se na jeho hřbetu.

TO sedělo. Bylo ticho.

"To je wub, kapitáne!" vysvětloval Peterson."Koupil jsem ho za padusátník od jednoho domorodce. Řekl mi, že to je velmi neobvyklé zvíře. Velmi vážené."

"Tohle?" Franco poklepal wuba po mohutném svažujícím se boku. "To je prase! Velké špinavé prase!"

"Ano, pane. Je to prase. Domorodci mu říkají wub."

"Velké prase. Musí mít přes dva metráky " Franco si prohrábl neposlušné vlasy.-Wub lapal po dechu. Otevřel svá malá vlhká očka. A pak několikrát škubnul čelistí.

Po wubově tváři se skutálela velká slza a vpila se do země.

"Možná, že se dá jíst," nervózně navrhl Peterson.

"Brzy to zjistíme," ujistil ho kapitán.

x x x

Přetížení při startu wub prospal v komoře. Když se dostali do otevřeného vesmíru, kapitán Franco nařídil mužstvu, aby wuba dopravili nahoru. Chtěl zjistit, co je to za stvoření.

Na své pouti chodbami wub chrochtal a sípěl.

"Tak pojď," pobízel ho Jones, a tahal za provaz. Wub se potácel a vrážel do nablýskaných stěn. Vpadl do předpokoje a sesypal se na hromadu. Muži jentaktak uskočili.

"Propána," ulevil si French. "Co to je?"

"Peterson říká, že to je wub," podělil se Jones o své vědomosti. "Je jeho." Strčil do wuba, ale těžce oddychující zvíře se ani nepohnulo.

"Co s tím je?" přeměřil si wuba French. "Snad to nechce být marod?"

Muži čekali. Wub si je truchlivě prohlížel.

"Myslím, že má žízeň," poznamenal Peterson a vydal se pro trochu vody. French potřásl hlavou.

"Žádný div, jestli z toho vznikne ještě nějaký průšvih. Budu muset překopat výpočty zátěže."

Peterson se vrátil s plnou miskou vody. Wub ji vděčně chlemtal tak, až postříkal všechny dívky.

Ve dveřích se objevil kapitán Franco.

"Tak se na to podíváme," prohlásil a zatvářil se kriticky. "Za tohle jste dal padesát šprdlíků?"

"Ano, pane," přitakal Peterson. "Jí skoro všechno. Dal jsem mu zrní a zdlábl ho. A pak brambory. A kaši, zbytky od jídla, mlíko. Zdá se, že ho jídlo těší. Po jídle si lehne a spí."

"Vidím," přerušil ho kapitán. "Ale teď k tomu, jak chutná. To je teď nejdůležitější. Nevidím důvod, proč by to ještě mělo nabírat další špek. Zdá se mi to tlusté ažaž. Kde je kuchař? At hned naběhne. Chci zjistit-"

Wub přestal pít a podíval se na kapitána. "Kapitáne," připomněl mu svoji existenci, "co kdybychom se bavili o jiných věcech?"

Všechno ztichlo.

"Co to bylo?" zeptal se Franco. "No - zrovna teď!?"

"Wub, pane," vysvětlil Peterson. "On mluví."

Všichni začali na wuba zírat.

"Co to říkalo? Co to říkalo?"

"Navrhoval, abychom se bavili o jiných věcech."

Franco se prošel kolem wuba. Celého ho obešel a prohlížel si ho ze všech stran. Pak se vrátil na své původní místo u hloučku. "Co když v tom je nějaký domorodec?" zapřemýšlel nahlas. "Mohli bychom to otevřít a přesvědčit se."

"Ouvej," zaplakal wub. "Cožpak vy lidé nedokážete myslet na nic jiného, než na zabíjení a řezání?"

Franco zatal pěsti. "Vylezte ven! At jste kdo chcete, vylezte ven!"

Nic se nepohnulo. Muži stáli ve skupině, bledí ve tvářích, a civěli na wuba. Ten pošvihával ocasem. Náhle říhnul.

"Pardon."

"Nemyslím, že by někdo byl vevnitř," ozval se tiše Jones. Ostatní se na sebe podívali.

Vešel kuchař.

"Volal jste mne, kapitáne?" zeptal se. "Co to je?"

"To je wub," vysvětlil kapitán. "Sníme ho. Zvažte ho a spočítejte-"

"Myslím, že bychom si měli pohovořit," ozval se wub. "Rád bych to s vámi prodiskutoval, kapitáne - mohu-li. Mám pocit, že mezi námi v některých základních otázkách nepanuje shoda."

Kapitánovi chvíli trvalo, než našel odpověď. Wub klidně vyčkával a olizoval si přitom kapky vody, které mu zůstaly na rypáku.

"Pojďme do mé pracovny," řekl kapitán nakonec. Otočil se a vyšel z místnosti. Wub se zvedl a následoval ho. Muži ho pozorovali, jak odchází. Bylo slyšet, jak stoupá do schodů.

"Jsem zvědavý, jak to dopadne," řekl kuchař. "Jdu do kuchyně. Dejte mi vědět, jak se něco dozvíte."

"Určitě," přitakal Jones. "Určitě."

x x x

Wub si se vzdycháním udělal pohodlí.

"Promiňte mi," omlouval se. "Obávám se, že jsem si příliš přivykl nejrůznějším způsobům odpočinku. Když je někdo tak velký jako já..."

Kapitán netrpělivě přikývl. Posadil se ke stolu a založil si ruce.

"V pořádku," urychlil rozhovor. "Tak od počátku. Jste wub? Je to tak správně?"

Wub udělal neurčitý posunek hlavou. "Asi ano. Takhle nás označují - tedy domorodci. My si samozřejmě říkáme jinak."

"Mluvíte anglicky. Setkal jste se již někdy dříve s lidmi ze Země?"

"Ne."

"Tak jak to děláte?"

"Mluvení anglicky? Já mluvím anglicky? Nejsem si vědom, že bych nějak mluvil. Prozkoumal jsem vaši mysl..."

"Moji mysl?"

"Prozkoumal jsem obsah, obzvláště sémantické vazby, jak bych to označil..."

"No ano," chytil se kapitán. "Telepatie, samozřejmě."

"Jsme velmi stará rasa," pokračoval wub. "Velmi stará a velmi těžkopádná. Pohyb nám dělá hrozné potíže. Musíte chápat, že něco tak pomalého a mohutného je odkázáno na milost mnohem agilnějších forem života. Nemáme na to, abychom se vám mohli fyzicky bránit. Jak bychom mohli zvítězit? Příliš velcí na útěk, příliš měkcí pro boj, příliš mírní..."

"Čím se živíte?"

"Rostliny. Byliny. Můžeme jíst skoro všechno. Jsme velmi všestranní. Tolerantní, přemýšliví, všestranní. Žijeme a nechávámě žít. To je důvod, proč jsme se dostali tak daleko."

Wub se zahleděl na kapitána.

"To je také důvod, proč tak bouřlivě protestuji proti té záležitosti s mým uvařením. Mohu vidět ty obrazy ve vaší mysli - větší část ze mne uloženou v mrazicím pultu, něco málo na plotně, kousek pro vaši oblíbenou kočku..."

"Takže vy čtete myšlenky? A ještě něco jiného? Myslím tím - umíte ještě něco na tenhle způsob?"

"Už jen nějaké maličkosti," odpověděl wub nepřítomně, jak se rozhlížel po pracovně. "Máte to tu pěkné. A upravené. Vážím si tvorů, kteří jsou čistotní. Někteří martanští ptáci jsou velmi čistotní. Vyhazují z hnízda věci a odstraňují je..."

"Ano?" vpadl mu kapitán do řeči. "Ale vratme se k našemu problému..."

"Dobrá. Mluvil jste o mém snědění. Chuť, souhlasím, je dobrá. Maso trochu tlusté, ale jemné. Jenže jak by mohl být ustaven nějaký trvalý kontakt mezi vámi a mnou, když inklinujete k tak barbarskému přístupu? Sníst mne? Kdybyste raději se mnou diskutoval, vždyť filosofie, umění..."

Kapitán vyskočil. "Filosofie. Jestlipak víte, že příští měsíc se tu horko těžko najde něco k jídlu? Naneštěstí..."

"Já vím," přikývl wub. "Ale nebylo by mnohem víc v souladu s vašimi principy demokracie, kdybychom losovali? Nebo něco na ten způsob? Konec konců, demokracie má hájit menšinu před takovýmhle porušováním práva. Takže kdyby každý z nás měl..."

Kapitán přešel ke dveřím.

"Kašlu na to." Otevřel dveře. Otevřel ústa.

Náhle znehybněl, s ústy široce otevřenými, s očima vytřeštěnýma, s rukou na klice.

Wub si ho prohlédl. Protáhl se podél ztuhlého kapitána a opustil místnost. Šel hluboce zamyšlen.

x x x

V místnosti bylo ticho.

"Takže," přerušil je wub, "máme společné mýty. Vaše mysl obsahuje mnoho známých symbolů. Ištar, Odyseus..."

Nehybně sedící Peterson zíral na podlahu. Poposedl si v křesle. "Pokračujte, prosím, pokračujte."

"Ve vašem Odyseovi nalézám hrdinu, společného mýtům všech ras na určitém stupni vývoje. Chápu to tak, že Odyseus putuje v osamocení, aby získal uvědomnění sebe sama. To je myšlenka separace, odtržení od rodiny i národa."

"Ale Odyseus se vrací domů," Peterson hleděl ven průzorem a pozoroval hvězdy, bezpočet hvězd, vytrvale zářících v hlubinách vesmíru. "Nakonec se ale vrací domů."

"To se tak patří. Odtržení je pouze dočasné, krátká pouť ducha. Začíná a pak končí. Poutník se vrací domů, ke svým..."

Dveře se otevřely. Wub zmlkl a pootočil svoji velkou hlavu.

Do místnosti vešel kapitán Franco, doprovázen skupinou mužů. Ti se rozpačitě zastavili ve dveřích.

"Jsi v pořádku?" zeptal se kapitán.

"Jako já?" zeptal se Peterson překvapeně. "Proč já?"

Franco spustil ruku s revolverem. "Běž támhle," přikázal Petersonovi. "Vstaň a běž támhle."

Bylo ticho.

"Běžte," přidal se wub. "To nic."

Peterson se vztyčil. "Co nic?"

"Je to rozkaz," připomněl wub.

Kapitán přešel k wubovi. Ten ho klidně pozoroval ze svého rohu, zády opřený o stěnu. "Je zajímaví," rozvažoval nahlas, "jak jste posedlý myšlenkou sníst mne. Rád bych věděl proč."

"Vstaň!" přikázal Franco.

"Jak si přejete." Wub se namáhavě zvedal. "Mějte se mnou trpělivost. Není to pro mne nic snadného." Stál, lapal po dechu a jazyk mu visel ven z rypáku.

"Zastřelte ho," zavelel kapitán.

"Proboha!" vykřikl Peterson. Jones k němu přiskočil, v očích strach. "Tys ho neviděl - stál tam s ústy otevřenými, jako socha. Kdybychom tam nevlezli, byl by tam pořád."

"Kdo? Kapitán?" Peterson se nechápavě rozhlédl. "Ale vždyť je v pořádku."

Pozorovali wuba, jak stál uprostřed místnosti a boky se mu při každém vdechu ztěžka zvedaly.

"Uhni," nařídil kapitán Petersonovi, "ať nestojíš v ráně."

Muži se shromáždili u dveří.

"Máte nějaké problémy?" staral se wub. "Mohu vám nějak pomoci? Víte, nelíbí se mi násilí. Vše, co jsem dělal, směřovalo

k mé ochraně. Myslíte, že bych se nechal uhnat k smrti? Jsem příliš citlivý na to, abych byl jako vy. Chtěl jsem si prohlédnout loď, chtěl jsem se o vás něco dozvědět. Proto jsem vsugeroval tomu domorodci..."

Zbraň se zvedla.

"Myslím..." naznačil kapitán.

Wub se se vzdycháním posadil. Oces položil podle roztažených nohou. "Je tu horko. Chápu, jsme tu příliš blízko motorového úseku. Reaktory. Jste obdivuhodně šikovní - po technické stránce. Zřejmě ale vaše vědecká nadstavba není schopna řešit morální a etické..."

Franco se obrátil k ztichlému vyděšenému hloučku za sebou.

"Nebojte se. Já to udělám."

French se ušklíbl: "Trefte ho přímo do mozku. Stejně se nedá jíst. A ne do žeber. Kdo by potom vybíral z masa tu drť."

"Poslyšte," olízl si Peterson rty. "Udělal vám něco? Ublížil vám? Je to tak? A navíc - ještě pořád patří mně. Nemáte právo ho zastřelit. Není váš."

Franco zamířil.

"Jdu ven," oznámil bledě zelený Jones. "Nemůžu se na to dívat."

"Já taky," přidal se French. Také ostatní cosi mumlali a opouštěli místnost. Jen Peterson se ve dveřích pozdržel.

"Vykládal mi o mýtech. Nikomu by neublížil," smutně řekl do vzduchu. A zmizel v chodbě.

Franco popošel. Wub k němu vzhlížel a polykal. "Podivné," zamyslel se. "Mrzí mne, že to chcete udělat. To vaše podobenství o spasiteli - " zarazil se a sledoval hlaveň.

"Vy se mi můžete dívat do očí a udělat to?" zaptal se kapitána. "Opravdu to dokážete?"

Ten na něj shlížel. "Můžu se ti dívat do očí. Dědeček měl na farmě bagouny. Špinavý tlustý bagouny. Dokážu to."

Díval se na wuba, do jeho lesklých vlhkých očeek, a pomalu stiskl spoušť.

x x x

Chutnalo to výborně.

Seděli ztichle kolem stolu, a někteří z nich nemohli polknout ani sousto. Jediný, kdo vypadal spokojeně, byl kapitán.

"Ještě?" vyzvídal. "Přidáte si taky? A trochu vína, ne?"

"Ne, děkuji," odmítl French. "Půjdu, myslím, do navigační kajuty."

"Já - taky." Jones vstal a odsunul židli. "Mám tam ještě nějakou práci."

Kapitán je úkosem pozoroval. Několik dalších se také omluvilo.

"V čem si myslíte, že je problém?" obrátil se Franco k Petersonovi. Ten seděl a sklesle pozoroval talíř, na němž kupu brambor a zeleného hrášku korunoval tenký plátek jemného masa, ze kterého se ještě kouřilo.

Otevřel ústa, ale nevyšel z nich jediný hlásek.

Kapitán položil Petersonovi ruku na rameno. "Vždyť je to jen organická hmota. Život z ní již dávno vyprchal." Na lžíci si nabral chleba, namočený do šťávy. "Já - já miluji jídlo. Je to jedna z nejlepších věcí, které mohou potěšit živou bytost. Jídlo, odpočinek, přemýšlení, debaty."

Peterson se ušklíbl. Dva další muži se zdvihli a odešli. Kapitán si lokl vody a nadechl se.

"Inu," pokračoval, "musím říci, že to bylo vynikající jídlo. Všechny zprávy, které jsem kdy dostal do rukou, měly naprostou pravdu - ta chuť! Velmi jemná! Bohužel jsem tohoto požitku byl dosud uchráněn."

Otřel si ústa ubrouskem a rozvalil se v křesle. Peterson civěl nešťastně na stůl.

Kapitán si ho pozorně prohlédl a pak se k němu naklonil-.

"Vzhůru, chlapče!" povzbuzoval ho. "Usměj se! Pojď, podebatujeme si trochu." Usmál se.

"Jak jsem říkal, než jsme byli přerušení, úlohou Odysea v mytologii..."

Peterson se narovnal a vytřeštil oči.

"Tak tedy," navázal kapitán nit hovoru, "Odyseus, jak jsem pochopil..."

/P.K.Dick, in: Peter Davidson´s Book of Alien Monsters, Sparrow Books, 1982, c: Love Romances Publishing Company Inc. for Planet Stories, July 1952.
Přeložil Petr Holan/

- w - w - w - w - w - w - w -

O k é n k o d o s v ě t a

Navzdory světové informační explozi, domácí příznivec trpí stálou informační podvýživou. Na čem asi pracuje takový Isaac Asimov, jehož literární plodnost je příslovečná? Dobrý doktor A., jak mu říkají jeho fanoušci, mimo jiné stihl založit sci-fi časopis /13 čísel do roka/ nesoucí jeho jméno, který stále úspěšně zvyšuje náklad, přestože hodně místa poprává začínajícím autorům.

Po téměř 30 letech napsal pokračování dvou slavných sérií: Začátkem roku 1983 vyšel objemný 4.díl slavné a klasické série Foundation - Foundation Edge, který se po řadu měsíců držel na žebříčku bestselerů, a na sklonku téhož roku vyšel 3.díl vesmírných detektivek, jejimiž hrdiny jsou komisař Elijah Baley a jeho kumpán - robot R.Daneel Olovaw /předchozí dva díly vyšly i u nás: Ocelové jeskyně a Vo vesmíre niekto vraždí/ - The Robots of Dawn, odehrávající se na planetě Aurora, kde jsou, oproti předcházejícím dílům, lidská a robotská složka společnosti v rovnováze.

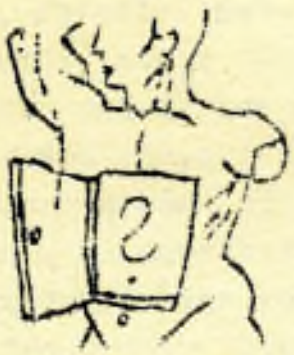
Kromě toho ovšem pilný doktor A. pracuje nad řadou projektů v oblasti literatury faktu. Z těch nejvýznamnějších to je revidované vydání Asimov´s Guide to Science, objemné knihy otázek a odpovědí z oblasti vědy, práce o supernovách a dvousvazková historie světa.

A jaké jsou jeho další plány? Sci-fi je v USA velký byznys a tak nakladatelství tlačí na napsání dalšího dílu bestselerové série Foundation i vesmírných detektivek. Asimova však láká jiný nápad, pokusit se nějakým způsobem spojit v jednom románu zásadně odlišné vesmíry F-série /bez robotů a s normální délkou života/ a vesmír E.Baleye /s roboty a s délkou života až 4 století/. Případný román by zřejmě spojil časové období mezi érou robotů a založením F., nebo by se mohl odehrát ve vzdálenější budoucnosti F.E. /Foundation Éra/. Ať už Asimov vyřeší tento problém jakkoliv, výsledek bude jistě stát za to.

Jan Haberle

K O P I E

Herbert W. Franke

Všechny tělesné a duševní vlohy jsou obsaženy v drobných útvarech v tzv. chromozómech. Skládají se z jednotlivých vláknitých tělísek, která nejsou ničím jiným než obrovskými molekulami. Při každém buněčném dělení se zdvojují, takže každá mladá buňka má opět kompletní sadu chromozómů. Působí podobně jako matrice nebo jako těsnopis. Podle jejich vzoru se vytváří celý organismus - odchylky neexistují.

Když se před ní objevil kapitán Ashley a ona uviděla jeho oči, hned věděla, že Boba nezachránili. S námahou se vztyčila na lůžku: "Je?..."

Ashley zahnal stísněnost, která se ho zmocnila. Přikývl "Jen klid..." Sám uznával nesmyslnost svých slov, nicméně pokračoval. "Vždyť vás samotnou dali jen stěží dohromady! Zázrak je že jste se z toho dostala. Nejdřív se musíte uzdravit.. "

"A co pak?" vzlykla.

Chvilku počkal, než se uklidnila. Pak řekl: "Propátrali jsme místo exploze. Máme kousek jeho kůže."

Mary přestala plakat.

"Vy chcete...?"

"Když vy budete chtít?"

Mary se znovu rozplakala.

"Pouvažujte o tom," poradil jí Ashley a tiše odešel.

Za týden se dostavil biolog a všechno s ní prohovořil.

"Jak víte, z jedné sady chromozómů můžeme vypěstovat znovu téhož člověka. Kůži jsme uložili do živného roztoku. Ještě žije. Dokud je kůže naživu, člověk není ještě mrtev. V každé buňce je kompletní sada chromozómů."

"Bude to...," zeptala se Mary. "Bude to... Bob?"

"Bude to člověk se stejnými dědičnými vlohami. Člověk, který bude týž, jestliže prožije totéž. Každá bytost je produktem dědičných vloh a prostředí. Bude vaším mužem, ale tak, jako by od narození prožil něco jiného. Hodně málo prožil. Budete ho muset vychovávat jako děcko. Dokážete to?"

"Myslím, že ano," odpověděla Mary.

Trvalo to půl roku. Pak s ním přišli. I když si to představovala už tisíckrát, přesto se jí roztřásla kolena. Musela se opřít o zeď. Před ní stál Bob. Bob, který vypadal mladší, než odpovídalo umělému stárnutí. Starostlivé vrásky, které vykresluje život, chyběly. Bob, který ji viděl poprvé - jiný člověk, a přesto tentýž. Kopie, pomyslela si hořce.

Ale pak se ten muž před ní usmál. Byl to ten samý úsměv, jakým ji Bob vždycky zdravil, a pohyb ruky, jak si teď rozpačitě odhrnoval pramen vlasů z čela, viděla často a byl jí důvěrně známý. Mary si pomyslela, že i sympatie a náklonnost jsou závislé na dědičných vlohách spíš než na prožitcích.

"Pojď dál, Bobe," řekla, od té chvíle žena a matka zároveň "Jsi opět doma."

/z knihy Ein Kyborg names Joe, Verlag Neues Leben, Berlin 1978, přeložil -jnh-/

Jacques Sternberg: Ú Č E L

Technici, kteří Stroj stavěli už půl století, neměli nic o jeho účelu.

Znali pouze jeho projekt, který byl tak komplikovaný, že mohl sloužit nejrůznějším účelům; kromě toho věděli, co mají dělat. Bylo to dost jednoduché, neboť Stroj se stavěl sám s překvapující obratností, stejně jako postavil gigantický hangár, v němž sídlil.

V poledne a v šest večer Stroj všechny pracovníky krmil. Občas jim udělil vyznamenání. Jednoho dne bez zaváhání ošetřil úraz. Stávalo se, že povzbuzoval unavené zaměstnance. Je docela možné, že kdyby se v dílnách narodilo dítě, Stroj by začal háčkovat. Bylo snad jeho účelem zaměstnávat pracovníky?

At tak či onak, vystačil si sám.

Dokázal to v okamžiku, kdy si po bezchybném dokončení sama sebe vystavil desetiletou záruku a pojistil se proti ohni.

Byl sto metrů dlouhý a deset metrů vysoký.

Dělníci si při pohledu na Stroj marně lámali hlavu, ostatně ne poprvé, k čemu je vlastně určen. Když odešli z hangáru, Stroj za nimi zamknul dveře. Bylo snad toto jeho účelem?

Když Stroj osaměl, pokusil se o několik nepřesvědčivých pohybů. Po chvíli znehybněl.

Začal se nudit.

To byl jeho skutečný účel.

/z materiálů vydaných polskými kluby fantastiky přeložil Pavel Weigel/

Dostalo se nám do rukou - ANVIL 33

/vydává SFK v Birminghamu, Alabama, USA/

Krade se všude na světě - potěšme oběti lapků z minulých Parconů! Šéfredaktorka Anvilu si stěžuje, že na jednom setkání fanů zmizel vystavený prapor a další propagační materiály.

Čaj s černým drakem /Tea With The Black Dragon, R.A. MacAvoy, Bantam 1983/

extrakt recenze

Líbezná směs sf a fantasy, napsaná kandidátkou ceny J.W. Campbela. Přes svůj malý rozsah a fantasijní charakter se tato kniha dostala do návrhů na Huga. Autor recenze Patric J. Gibbs tvrdí, že od dob Fletchera Pratta a L. Sprague de Campa je to první opravdu výborné skloubení fantasy a moderní techniky.

"Deset stop dlouhý, černý jak noc, s roztomilou hlavou"- tak popisuje své druhé, totiž dračí, já hrdina knihy, čínský gentleman Mayland Long. Sondy do jeho vnitřního světa patří ke kladům knihy. Mezi prvky zápletky patří dále počítačový zločin a dáma v nesnázích - Martha Macnamara, jemná a citlivá padesátiletá houslistka.

Drobným zpestřením klasických schémat je to, že drak je jejím zachráncem, nikoliv nepřítelem.

V knize se také objevuje programátor - čaroděj, určitá extrapolace současnosti. Vždyť již dnes tvůrce dnešního počítačového systému - bankovního účetnictví, personálních údajů, evidence obyvatel - se pohybuje na rozhraní mezi polobohem a zločincem.

The Anvil Chorus - dopisy čtenářů

Polovina čísla patří dopisům čtenářů a krátkým reakcím redakce /trochu šok, čeští redaktoři fanzinů, že?/. Čtenáře Anvilu naleznete nejenom v USA, ale i v Austrálii, Jugoslávii a Velké Británii.

PAGI

- w - w - w - w - w -

P o d ě k o v á n í :

Alespoň tímto způsobem děkuji malíři K a r l u S A U D - K O V I za kresbu naší letošní obálky a P a v l u N O S K O - V I za její vytištění v mnou požedovaném množství.

Ještě jednou dík, dík, dík, ... Villoidus + fanzin

TYGR! TYGR!

Alfred Bester

recenze s ukázkami

Výzkumník Jaunte překonal poprvé teoreticky stanovenou mez lidských možností i v praxi. V jeho laboratoři propukl požár a Jaunte si v předsmrtné krizi vybavil hasicí přístroj na chodbě tak jasně, že došlo k teleportaci a vyděšený vědec se ocitl mimo dosah plamenů. Následovalo zkoumání tohoto jevu, které zpočátku postupovalo velmi nevybíravými metodami a stálo život řadu dobrovolných i nedobrovolných pokusných osob. Výsledkem bylo, že byla propracována praktická stránka věci a člověk se mohl naučit "skákat" silou vůle kamkoliv, pokud si dovedl dostatečně jasně vybavit souřadnice a vzhled cílového bodu.

Jak se vlastně lidé přepravovali? Jedno z nejméně uspokojivých vysvětlení poskytl Spencer Thompson, tiskový mluvčí Jauntových škol skákání, na tiskové konferenci.

- Thompson: "Skákání je jako vidění. Je to přirozená schopnost téměř každého lidského organismu, ale může být rozvinuta jen tréninkem a zkušenostmi."

Reportér: "Chcete říci, že bez praxe bychom neviděli?"

Thompson: "Zřejmě jste svobodný nebo bezdětný .. nejlépe obojí najednou."

/Smích./

Reportér: "Nerozumím."

Thompson: "Každý, kdo viděl nemluvně, které ještě neví, co s očima, by tomu rozuměl."

Reportér: "Ale co JE teleportace?"

Thompson: "Přeprava člověka z jednoho místa na druhé pouze silou vůle."

Reportér: "Takže se můžeme vmyslet, řekněme, z New Yorku do Chicaga?"

Thompson: "Přesně tak."

Reportér: "To se tam dostaneme nazí?"

Thompson: "Pokud jste nahý odstartoval..."

/Smích./

Reportér: "Chtěl jsem vědět, zdali šaty pocestují s námi."

Thompson: "Když se lidé teleportují, nesou s sebou šaty a vůbec všechno, co zvládnou. Musím vás zklamat, ale šaty s sebou budou mít i dámy."

/Smích./

Reportér: "Ale jak to uděláme?"

Thompson: "Jak myslíme?"

Reportér: "Mozkem."

Thompson: "A jak myslí mozek? Co je vlastně proces myšlení? Jak si pamatujeme, představujeme, usuzujeme, tvoříme? Jak pracují mozkové buňky?"

Reportér: "Nevím. Nikdo to neví."

Thompson: "A stejně tak nikdo neví, jak se teleportujeme. Víme ale, jak na to. Stejně jako s myšlením. Slyšel jste někdy o Descartesovi? Řekl -Cogito, ergo sum-. Myslím, tedy jsem. My říkáme -Cogito, ergo jaunte-. Myslím, tedy skáču." -

- - -

Během jediného desetiletí se skákání rozšířilo tak, že prakticky úplně zničilo průmysl dopravních prostředků a znamenalo porušení jemné ekonomické rovnováhy mezi Vnitřními planetami a Svazem vnějších satelitů, které dodávaly rudy nejrůznějších kovů. Ekonomická válka přerostla ve skutečnou. V tomto konfliktu byla zničena i loď Nomád. Její vrak zůstal na oběžné dráze někde mezi Marsem a Jupiterem.

- -

Umíral stosedmdesát dní a stále nebyl mrtev. Jmenoval se Gulliver Foyle, mechanik 3. třídy, třicet let. Byl příliš měkký na rvačky, příliš pomalý pro legrácky, příliš prázdný pro přátelství a příliš líný na lásku. Jeho charakter ukazovala i jeho evidenční karta:

FOYLE, GULLIVER - AS -128/127:C06
VZDĚLÁNÍ: žádné
ZKUŠENOSTI: žádné
POVAHOVÉ RYSY: žádné
DOPORUČENÍ: žádné

Podrobný komentář: muž fyzicky silný, inteligenční potenciál utlumen nedostatkem ambicí. Typický průměrný muž. Nějaký šok by jej mohl probudit, ale psychologové nemohou najít klíč. Povyšování se nedoporučuje. Foyle je ve slepé uličce.

— Loď Nomád pomalu plula někde mezi Marsem a Jupiterem. Vrak byl naplněn vznášejícím se souhrnem trosek, které tvořily momentku katastrofy. Drželo je pohromadě jejich nepatrné gravitační pole, ale neustále je přerovnával průchod jediného žijícího člena posádky, Gully Foyla. Žil v jediné hermetické kabině lodi. Byla to skříň na nářadí velká čtyřikrát čtyři krát devět stop. Před šesti sty lety bylo za jedno z typických orientálních mučení považováno uvěznění člověka v kleci těchto rozměrů na několik týdnů. Foyle zde žil pět měsíců, dvacet dní, čtyři hodiny.

Probudil se. Srdce mu bouchalo a v krku cítil pálení. Nahmatal potmě lahev se stlačeným vzduchem. Byla prázdná. Musí sem okamžitě dopravit další. Takže tento den bude další zápas se smrtí, který už Foyle snášel s němou vytrvalostí.

Oblékl si skafandr, který nouzově spravil lepidlem. Neměl možnost naplnit jeho zásobník, takže v něm mohl vyjít ven na pět minut... ne víc.

Otevřel dveře nářaďovny. Přetlak ihned nafoukl jeho oblek. Vydal se podél osy lodi, protože kvůli těžišti byly lahve se vzduchem připevněny ke kostře a některé z nich výbuch torpeda přečkaly. Minutu mu trvalo odpojení lahve. Když odstrčil kovový válec směrem ke kabině a skočil za ním, začalo mu hučet v uších. Vzduch v obleku se rychle kazil.

Zabouchl dveře kabiny, zajistil je, vzal kladivo z police a třikrát jím uhodil do lahve, aby uvolnil zamrzlý ventil. Otočil pákou. Z posledních sil otevřel přilbu. Jinak by se zadusil v obleku, zatímco by se kabina plnila vzduchem... pokud je v lahvi vzduch. Omdlel, jako omdléval vzdy. Nikdy nevěděl, zdali tohle není smrt.

Probudil se. Byl živ. Neztrácel čas motlitbami, ale pokračoval v záchranných pracech. Ve tmě prohmatal polici, kde měl zásoby. Už tam bylo jen několik balíčků. Protože měl na sobě oblek, profoukl jej vzduchem z lahve a vydal se znovu na cestu.

Raboval účelně a rychle, měl pětiměsíční zkušenosti. Náhle se zastavil. Díval se na hvězdy, které se za pět měsíců staly jeho důvěrnými přáteli. Byl mezi nimi vetřelec, kometa s planoucím

ohonem. Pak si uvědomil, že se dívá na kosmickou loď. Její trysky chrlily oheň, jak zrychlovala v kursu, který musel vést kolem něho.

Vrhl na loď jediný prosebný pohled, pak se vrhl do nářadovny a napumpoval svůj oblek. Vyšplhal na můstek. Na panelu označeném SIGNÁLY stiskl knoflík POMOC. Bílá záře jej oslepila. Tři jaderné výbuchy za sebou, celkem třikrát, devět modliteb o pomoc.

Jako přízračné torpedo se loď pomalu přiblížila a prohlížela vrak. Na moment se Foylovo srdce stálo. Cizinec se choval tak opatrně, že se začal bát, že to je nepřátelská loď Vnějších satelitů. Pak uviděl známý rudomodrý emblém průmyslového klanu Presteignů. Byla to sesterská loď, protože Nomád patřil také Presteignovi. Plula kolem Foyla. Její okna zářila přátelským světlem a na trupu svítilo jméno a registrační číslo: Vorga-T-1339.

V jedné chvíli byla loď vedle něho, ve druhé jej míjela, ve třetí zmizela.

V pěti sekundách se znovu narodil, žil a zemřel.

"Tys mne tu nechala," řekl s narůstajícím vztekem. "Nechával mne tu chcípnout jako psa. Nechával mne zemřít, Vorgo... ... Vorgo-T-1339. Ne, já se odtud dostanu. Najdu si tě, Vorgo. A vrátím ti to, Zničím tě. Zabiju tě, Vorgo. Zabiju tě a bude to strašné!"

Rozhodl se. Udělal nemožné. Zachránil se. —

- -

Začal studovat dokementaci Nomádu a podařilo se mu najít způsob, jak s pomocí kousků ledu a sodíku z laboratoře zapálit palivo v jedné z nádrží. S jediným pracujícím motorem se dostal mezi asteroidy. Tam jeho loď zachytili "Vědečtí lidé", potomci jakýchsi vědátorů, kteří kdysi zkoumali tyto končiny. Na základně sestavené z vraků pochytaných lodí Gullyho dostali z nejhoršího a vytetovali mu na tvář tygří masku, rituální znamení příslušnosti k jejich zdegenerované kultuře.

Když se Foyle dostatečně zotavil, vzpomněl si na svůj životní cíl. Bez ohledu na katastrofu, kterou tím způsobil, odstartoval s jednou z raket tvořících základnu.

Když jej zachránili podruhé, byl na Zemi, kde jej zařadili mezi ostatní válečné invalidy.

Po vyřazení ze sanatoria se znovu učil skákat, ale často při praktických cvičeních chodil za školu. Zjistil si přitom, kde je Vorga, a pokusil se o pumový atentát na tuto loď.

Byl chycen a Presteign zadal svým agentům úkol dostat z Foyla informaci o tom, kde opustil Nomád, protože tato loď vezla kromě astronomické sumy peněz i jadernou výbušninu PyrE, která se dala vznítit telepaticky. Byla to zbraň proti Vnějším satelitům, která se po zničení Nomádu ztratila.

Foyle však měl jediný zájem - pomstu. Presteignův agent Dagenham se rozhodl nechat Foyla změknout v podzemním vězení Gouffre Martel. Skákání totiž znamenalo obrat i v kriminalitě a kriminalistice. Pevnosti, zámky a ploty ztratily smysl. Pokud byl nějaký zločinec dopaden, musel okamžitě dostat dávku narkotika, které mu znemožnilo koncentrovat myšlenky na skok. Pak byl převezen do vězení, jehož polohu neznal. Skoky naslepo nevedly na svobodu, ale náhodně pod zem, do vody nebo do výšky. Statisticky byly odsouzeny k nezdaru.

Foyla pobyt v jeskynním komplexu Gouffre Martel skutečně hluboce zdeptal. Nejhorší byly tlumené exploze, které v noci otřásaly skalami. Byly to nezdařené pokusy Modrých skokanů, jak se

ve vězení přezdívalo zoufalcům, kteří se pokoušeli naslepo skočit ven pod modrou oblohu.

S pomocí politické odsouzenkyně Liz McQueen se Foyle dostal na svobodu. Její přítel, doktor Baker, odstranil za tučný honorář Foylovo tetování. Pak se Gully vydal do kosmu, aby zachránil sejf z lodi Nomád. Získal tak dvacet milionů a speciální skříňku s PyrE.

Nevěděl, co je ve skříňce, ale byl pevně rozhodnut celé bohatství i tajemnou látku ze sejfu použít pro pomstu.

Za peníze si koupil šlechtický titul a vrátil se na Zemi jako bohatý excentrik. Na večírku u Presteigna se seznámil s jeho slepou dcerou Olivií. Zamiloval se do její sněžné krásy, ale jeho hlavním cílem a životní vášní byla honba za členy posádky Vorgy, aby zjistil, kdo dal rozkaz nechat jej zemřít.

Stopa vedla ke kapitánovi Vorgy. Foyle zjistil, že kapitán Lindsey je žena. Ukryla se na Marsu v kolonii Slotského mezi troskami lidí, kteří se nechali dobrovolně zbavit nervových spojení zprostředkujících smyslové vnímání. Žili tupě a neměřitelně zbaveni zraku, sluchu, bolesti. Foyle s pomocí telepata Sigurda zjistil, že kapitánka Lindseyová dala rozkaz k přerušení záchranné akce na příkaz vlastníka Vorgy, Olivie Presteignové.

Po útěku z Marsu, kde se jej pokusili chytit příslušníci speciálních jednotek, našel Foyle útočiště na lodi Vorga. Konečně si dal dohromady kousky informací, které vytvořily obraz. Olivia mu potvrdila, že má pravdu. Nezachránila jej, protože se začátkem války zabývala převážením válečných uprchlíků. Olupovala je o majetek, který měli s sebou, a nepohrdala ani šaty. Když Vorga zachytila Foylův nouzový signál, měla Olivia na palubě náklad mrtvol svlečených do naha, kterých se ještě nestačila zbavit. Proto dala rozkaz ponechat trosečníka osudu.

Foylem nejvíce otřáslo to, že jej Olivie přirovnala k sobě. Když si ale uvědomil, kolik obětí zůstalo na jeho cestě za pomstou, rozhodl se, že nemá právo Olivii soudit, ale sám se rozhodl se udat, aby mohla jeho i její zločiny změřit nestranná spravedlnost.

Sám se přihlásil u soudce Regise Sheffielda, nejvyšší instance pozemské justice.

– –

— Více než před rokem byl Regis Sheffield připraven na tuto chvíli. Jeho tělo bylo upraveno, aby reagovalo bez rozmýšlení. Sheffield napadl Foyla v polovině sekundy. Udeřil jej do spánku, do krku a do břicha. Bylo rozhodnuti nespoléhat na zbraně, protože nemusí být vždy po ruce.

Foyle se zhroutil. Sheffield se obrátil na svého asistenta Bunnyho a jedinou ranou jej poslal zpět na druhou stranu místnosti. Pak si plivl do dlaně. Bylo rozhodnuto, že se nebude spoléhat na drogy, protože nemusí být vždy po ruce. Sheffieldovy slinné žlázy byly upraveny, aby při nervovém vzrušení produkovaly potřebnou látku. Roztrhl Foylovi rukáv, zabořil nehet hluboko do kůže na jeho paži a řízl. Vetřel slinu do krvavé rány a stiskl okraje kůže k sobě.

Foylovi se ze rtů vyrval podivný výkřik, na tváři mu krvavě vystoupilo tetování. Než se šokovaný asistent stačil pohnout, Sheffield si hodil Foyla na rameno a skočil.

Přistál uprostřed Čtyřmílového cirkusu, který byl po náletu atomových torpéd Vnějších satelitů opuštěn. Shodil Foyla na podlahu a vytáhl z kapsy pistoli.

Foylova víčka se zachvěla. Pak otevřel oči.

"Jste pod vlivem narkotik," řekl rychle Sheffield. "Nepokoušejte se skákat. Nehýbejte se. Varuji vás. Jsem odhodlán ke všemu."

Foyle se omámeně zkusil zvednout. Sheffield okamžitě vystřelil a spálil mu rameno. Foyle se opět zřítil na kamennou podlahu. Byl otupený, ale zuřil. V uších mu hučelo a jeho žilami proudil jed.

"Varuji vás," opakoval Sheffield. "Jsem připraven na vše."

"Co chcete?" zašeptal Foyle.

"Dvě věci. Dvacet liber PyrE a vás. Vás hlavně."

"Vy blázne. Vy šílený blázne! Přišel jsem do vaší kanceláře, abych se vzdal... abych předal..."

"Vnějším satelitům?"

"Komu?"

"Vnějším satelitům. Mám vám to hláskovat?"

"Ne..." zamumlal Foyle. "Mohlo mne to napadnout. Vlastenec Sheffield je agent Vnějších satelitů. Mohlo mne to napadnout. Jsem trouba."

"Jste nejcennější trouba na světě, Foyle. Potřebujeme vás dokonce víc než PyrE."

"O čem to mluvíte?"

"Bože! Vy o tom nevíte, že?"

"O čem?"

"Poslouchejte," řekl Sheffield rozechvělým hlasem. "Před dvěma lety jeden z našich přepadových korábů skončil akci a vás našli na vraku. Posledního živého muže z posádky."

"Nepamatuji si to, nikdy jsem si na to nevzpomněl."

"Kapitán dostal nápad použít vás jako návnadu. Dali vás trochu dohromady, nacpali do skafandru a pustili. Vysílal jste signály o pomoc a volal na všech vlnových délkách. Chtěli čekat někde blízko a dostat loď, která by vás přiletěla zachránit."

Foyle se začal smát. "Já to vzdávám. Takže Vorga by mne stejně nezachránila. Nomád neměl žádnou šanci na záchranu..."

"Pořád mi nerozumíte. Nebyli přece nikde poblíž Nomádu, když vás pustili. Byli šest set tisíc mil daleko."

"Šest..."

"Nomád byl příliš daleko dopravních linek. Dopravili vás šest set tisíc mil směrem k Zemi a pak vás pustili. Dívali se na vás. Vaše světla blikala a volal jste o pomoc na VKV. Pak jste zmizel."

"Nesmysl."

"Člověče, vy jste skočil vesmírem a vrátil se na Nomád. Byl jste potlučený a na pokraji zhroucení a skočil jste šest set tisíc mil bez znalosti polohy výchozího bodu a bez znalosti polohy cíle. Udělal jste něco, co ještě nikdo nedokázal. Teď vás vezmu s sebou na Satelity a tam to z vás dostaneme, i kdybychom vás měli rozřezat."

Zvedl Foyla silnou rukou za krk, ve druhé držel pistoli.

"Ale nejdřív chci PyrE. Dáte mi ho, Foyle. Nevyslete si, že ne." Udeřil Foyla pažbou pistole do čela. "Udělám všechno, abych ho dostal. Nemyslete si, že ne." Uhodil Foyla znovu, chladně a účelně. "Pokud jste hledal trest, našel jste ho." —

- -

Foylův únos neušel pozornosti pozemské kontrarozvědky. Na místo se brzy dostavila přepadová policejní jednotka. Foyl provedl sérii skoků v prostoru i v čase a nakonec se ocitl znovu v nářadovně Nomádu. "Vědečtí" lidé nejprve pomysleli na pomstu, ale uviděli, že Foyle je v tranzu. Rozhodli se tedy přijmout jej zpět do kmene, až se probere a bude jim moci vyprávět o tom, co prožil za léta, která uplynula od jeho útěku.

Kniha Alfreda Bestera je nesporně nápaditá a čtivá. Spojuje v sobě invenci i dobré řemeslné zpracování. Přestože je to kniha, která na první pohled působí jako komiksová přehlídka obvyklých siláckých dobrodružství, má náročný a těžko přehledný podtext. Hlavní myšlenkou je však vylíčení vášnivého snažení o pomstu za krutost, které přivedlo hrdinu k poznání, že jeho osobní utrpení mu jen pomohlo poznat hloubku zločinu, který se ho pouze okrajově dotkl. Sám přitom nehleděl na prostředky, takže se vlastně postavil do jedné řady se zločinci, které pronásledoval. Kniha nedovede rozřešit otázku, jak bojovat s násilím, ale rozhodně trvá na tom, že mu nelze ustupovat.

Z tak bohatě členěného díla si většinou každý čtenář vybere něco jiného, ale osobně se domnívám, že se všichni shodnou na tom, že čas strávený nad touto knihou nepromarnili.

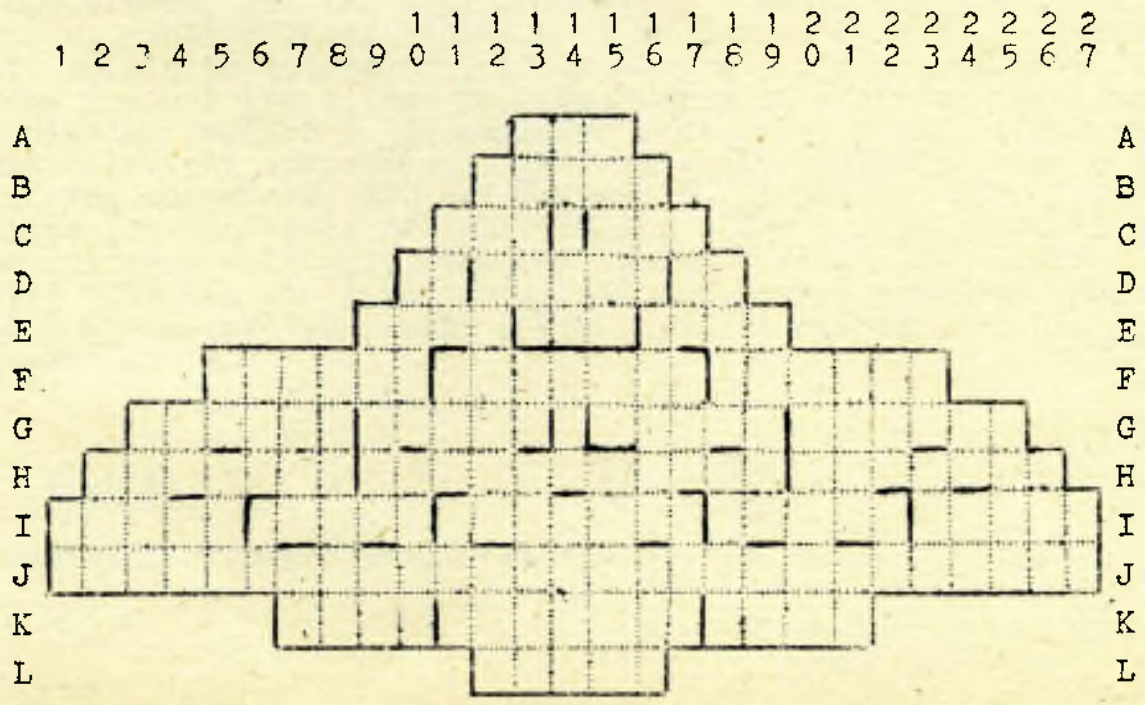
/A. Bester: Hvězdy jsou můj osud; Penguin Books, 1967; zpracoval Stanislav Švachouček/

- x - x - x - x - x -

S^{SSS}_{S} FFFFF
F
$S_{SSS}{}_{S}$ FFF
F
$S^{SSS}{}^{S}$ F

k ř í ž o v k a

V tajence:
podstata literatury SF
podle I.Jefremova

S^{SSS}_{S} FFFFF
F
S_{SSS} FFF **k ř í ž o v k a**
F
S_{SSS}^{S} F

V tajence:
podstata SFliteratury
podle I.Jefremova

VODOROVNĚ:

A- náš zpěvný pták § B- eruptivní útvar na některých planetách § C- mezinárodní novinářské sdružení; MPZ automobilů Španělska; komise určující práceschopnost § D- nachází se; planetka; výdech § E- 5.část tajenky /jedno i čti í/; mezinár. označení souhvězdí Kozoroha; výtažek z léčivých rostlin § F- náš znalec a překladatel S.Lema; rozvětvení stromu na Slovensku; druh jelena § G- vývoj, jenž umožnil lety do vesmíru; nadouvala; předložka; 3.část tajenky; západoevropské kosmické raketa § H- patřící Lindě Málkové; matka význačného sovětského akademika /biochemika/; ostrov v Arabském moři § I- umělé vlákno; západoevropská akciová organizace pro kosmický výzkum; otčím; ženské jméno; slovenský hudební nástroj § J- 2.část tajenky § K- americká společnost pro letectví a kosmonautiku; lidoopi; pojmenování kosmického prostoru § L- - francouzsko-sovětský projekt umělých elektromagnetických poruch /též řeka v Arménii/.

SVISLE:

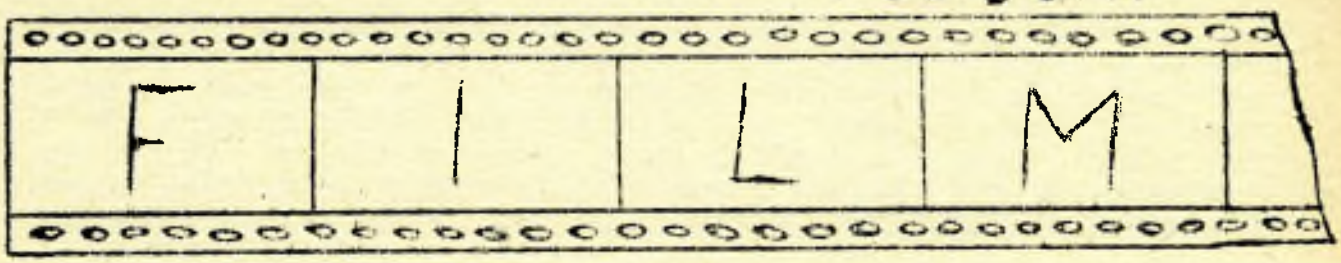
1- iniciálky režiséra Pollacka § 2- přístroj na stlačování § 3- - lesní závody § 4- osobní zájmeno; povzdech § 5- označení kinetické energie; spodek nádoby § 6- mezinár. označení souhvězdí Eridana; SPZ aut Olomuce § 7- nabitá částice; iniciálky autora "Něco je jinak" § 8- zmámý maďarský ilustrátor SF s iniciálkou jména na začátku § 9- téměř; anglicky "je" § 10- listnáč; označení kanadské letecké společnosti Ewerarda Gordona § 11- nazlátlá hmota; nejznámější Čapkovo SFdílo; ozn. polských železnic § 12- 1.část tajemky; maďarsky "cena" /maloobchodní/ § 13- závěr SFfilmu; předložka; zkratka aspirantury § 14- název klasické vesmírné epopeje; poněkud větší nádoba; náš hudební kritik § 15- část stavení; iniciálky autora "Případ kradených snů"; orální ústrojí některého hmyzu § 16- 4.část tajenky; evropská experimentální telekomunikační družice § 17- německy "poštolka"; druh pepře; americká televizní společnost § 18- slovensky "hafan"; druhé § 19- - kočovný nájezdník; SPZ aut Ostravy § 20- požírá trávu § 21- - čistící prostředek; SPZ aut Třebíče § 22- nervová porucha projevující se v obličeji; označení akademie věd § 23- označení jakosti; číslovka /ta i ta/ § 24- SPZ aut Nitry; označení uranových dolů § 25- heraldické znaky § 26- obyvatel starobylé Aonie 27- - značka sodíku.

POMŮCKA:

otragaraksgkorgaegcatůmaožotskesnbi

Luboš Žižňavský

Jean-Pierre ANDREVON: Poslední

Viděl jsem v novinách inzerát. SIGMA-FILM hledá kompars. Natáčení na předměstí. Výhodný honorář. Statisté se měli dostavit odpoledne. Umýval jsem noviny Florence. Řekl jsem jí: A co kdybych to zkusil? Florence se usmála, byla růžová, plavá, mladičká. Pokrčila rameny. Porcelánové oči jí zářily jasně a něžně. Proč ne? odpověděla polohlasem. Pak se otočila a odešla do pokoje za plačícím Benediktem. Už pět měsíců jsem bez práce. Tenhle inzerát přišel jako na zavolanou.

Abych zapůsobil dobrým dojmem, oholil jsem se a umyl si vlasy. Vzal jsem si novou kočili a adidasky, co jsem měl od jara a které jsem tohle léto bez dovolené skoro nenosil. V koupelně jsem se na sebe podíval do zrcadla. Vypadal jsem dobře. Políbil jsem Florence, která se zase usmála, a Benedikta, který už neplakal. Šel jsem. Byly tři odpoledne, modrou oblohu šrafovaly světle šedé a jasné proužky, větřík províval nacpané ulice. Začínající říjen se barvil do říjnova. Šel jsem na adresu z inzerátu, do okrajové čtvrti, na velké prostranství s jakýmsi demolovaným nebo rozestavěným blokem, nevím. Byla tam hlava na hlavě, pár jsem jich dokonce poznal. Všechny ty lidi, spěchající stejným směrem, přitahovalo stejné lákadlo. Láska k filmu, tomu magickému umění? Nebo nezaměstnanost? Vklouzl jsem do řad uchazečů.

Na plošině plné kamer, které mi z dálky připomínaly jakési futuristické zbraně, seděl muž, určitě producent nebo režisér, a řečnil k nám mocným megafonem. Hlas měl kovový a panovačný. Poděkoval nám, že jsme se dostavili v tak hojném počtu, pochválil naši občanskou uvědomělost, zdůraznil skutečnost, že produkce, za niž odpovídá, je zatím tou nejdůležitější v zemi, a tudíž i životně důležitou pro folmovou budoucnost národa. Pro úspěšnost filmu je nezbytné, aby celý kompars byl ochoten podstoupit veškeré oběti a hlavně se ve všem podřídil příkazům asistentů režie, kteří byli rozestavěni kolem nás... Tlustá plavovlasá dívka s bujným poprsím, která byla na mě namáčknutá zády a silně páchla potem, se otočila a mrkla na mě: To snad né! Co si to vo sobě myslí? Že je nákej Coppola? Usmál jsem se, ale neodpověděl, byl jsem tu, abych vydělal pár papírů, ostatní mi bylo fuk. Řečník ostatně už sestupoval z plošiny, v davu to zašumělo, asi to brzo začne.

Stál jsem v řadě mužů postupujících krokem k velkému nazelenalému stanu. Pozkazy z tlampačů vystřelovaly skoro odevšad. Pohyb! Pohyb! Vstoupil jsem do stanu za srandovním pankáčem s parádně oranžovým hurónským hřebínkem a s celou sbírkou placek a náramků. Svlíkat! vyštěkl na mě nesmlouvavě nějaký hlas. Pochopil jsem, že uchazeči se musí podrobit lékařské prohlídce. Produkce se sichrovala. Prohlídka byla však rychlá, skoro až od-

flinknutá: rentgen plic, vážení a měření, zuby a, což bylo nejpřekvapivější, konkrétní dotazy na můj pohlavní život a na prodělané pohlavní nemoci. Že by strach z aidsu? Schopen filmu! vyštěkl nakonec zdravotník. Stál jsem se svršky v ruce u dalšího stanu. Byl to rekvizitářský stan. I tam vládl shon. Pohyb! Pohyb! řvali asistenti. Nafasoval jsem khaki maskáč, přilbu, ruksak, plynovou masku, kanady, sumku a těžkou, nemotornou a zaolejovanou útočnou pušku...

Vyšel jsem ze stanu. Obloha se teď už úplně zatáhla. V kompletní výstroji jsem vypadal jako nějaký voják. A všichni statisté kolem taky vypadali opravdověji než opravdovští vojáci. Bylo mi do smíchu, a přesto jsem se nesmál, ani nevím proč. Príma! Je to válečnej film!.. hulákal vedle mě opálený vazoun. Pomyslel jsem na takové věci jako Umírání za dlouhého dne, Navaronská děla, Víkend na Zuydcoote, krásné vzpomínky z mládí. Zmetkové ubozí! zabručel mi kdosi u ucha. Byl to pankáč, oholili mu hřebínek a zabavili přívěsky. Teď se podobal komukoli, podobal se každému, podobal se mně, byl uniformní.

Pozor! Pozor! zapraskaly znovu tlampače. Pustíme se do prvního záběru... Synopse je tato: nepřítel se blíží od východu předměstími na druhém konci prostranství. Útočí, vy se bráníte. I v krupobití střel se musíte chovat hrdinsky. Na tomto bodě trváme: všichni statisté se chovají za všech okolností hrdinsky. Po celé ploše natáčení jsou rozmístěny videokamery řízené počítačem. Vpřed!.. Točíme! Sotva dozněly příkazy, asistenti režie, kteří se dali poznat podle zlatých prýmků na rameni nebo na rukávu, nás hnali vpřed. Pohyb! Pohyb! Nad hlavou nám s divokým bručením létaly vrtulníky, děla duněla. Byl to opravdu výpravný film. Uháněl jsem s puškou v ruce. Ze země začaly vyrážet dýmovnice, kterými imitovali bomby nebo granáty. Bylo to velmi působivé. Viděl jsem, jak jeden vyletěl do vzduchu a dopadl jako nějaký vykloubený panák. Asi kaskadér nebo figurína. Mezi bojovníky harcovaly sanitácké vozy, plné statistek v přilbách s velikým červeným křížem. V jednom z nich byla určitě ta upocená blondýna... Řekl jsem si, že teď se musí potit ještě víc. Usmál jsem se a pak těsně přede mnou umělá exploze. Tlaková vlna mě srazila do nějaké díry.

Bubínky se mi chvěly, celý jsem byl od sutiny, štiplavý kouř mi vehnal slzy do očí. Celé prostranství se proměnilo v jediný vír plamenů a rachotu. Už jsem neviděl nic, krajina zmizela v převalujících se kotoučích dýmu. To kvůli realismu. To je ale hovadskej film! zabručel vedle mě nějaký hlas. Byl to pankáč, zrovna skočil za mnou do díry. Koukli jsme na sebe, oba jsme na tom byli stejně, otrhaní a zaprášení. Přišlo nám to k smíchu. Jenže zrovna tenhle okamžik si jeden asistent vybral k tomu, aby se doplazil k okraji díry a obořil se na nás. Co je, vy dva! Na co čekáte? Střílejte! Nepřítele máte přesně naproti. Jste slepí, nebo co? Hejbnete kostrou, kurna! Chcete, abysme to kvůli vám projeli? Šlo mi o honorář, pankáčovi taky. Pomohl jsem mu napáskovat slepé a zahájili jsme palbu na nezřetelné postavy, které se vždy na okamžik ukázaly v hustém dýmu. Jedna padla. Hurá! Jeden dole! zaječel pankáč. Ten to prožíval, chudák. Chvíli nato si pro něj přišel jiný asistent, ale možná to byl ten první. K maskérovi, řekl mu. Odplazili se mlhou, já v díře osaměl. Nastala noc, rozežíraná jednotvárným zneklidnujícím a řezatým hukotem, který jako by při-

cházel ze všech stran současně. Pak jsem rozeznal hladký a rozložitý tvar plovoucí v dýmu jako ryba v kalné vodě. Nepřátelské tanky!

Zase jsem střílel a pak daly megafony rozkaz k ústupu. Vlekl jsem se hromadou suti a svinstva. Byl jsem kaput. Už bylo na čase dát si pohov. Sem tam se ještě ozval výstřel a noc neustále osvětlovaly hrozny světlic, zřejmě kvůli nočním záběrům. A ve světle jedné rakety jsem poznal mrtvolu kámoše pankáče. Tedy: kámeše pankáče namaskovaného jako mrtvola. Bylo to úžasně realistické. Strnulé oči, z nichž bylo vidět jen bělmo, škleb promodralých rtů a hlavně rána, která ho skoro půlila, kaluž zaschlé krve a kusy vyhřezlých střev. Štouchl jsem do něj loktem a prohodil: Válíš, kámo! Ale ani se nehnul, prožíval svou roli mrtvého.

Pak už nevím. Pochodoval jsem, plazil jsem se, běžel, kryl se, postupoval, ustupoval... a tak celou noc. Měl jsem hlad, žízeň, byl jsem vyřízenej. Jenže ti šílenci nezastavili natáčení ani na hodinku, aby nám dali sváču a skleničku džusu a nechali nás trochu vydechnout. Imitace bitvy trvala až do svítání, které přicházelo pomalu a bylo zsinalé jako ve špatné literatuře. Na stále zakouřeném prostranství bylo teď víc "mrtvých" než živých. Ale vládlo podivné ticho - takové to ticho, které vás hryže uvnitř jako nějaký skrytý a žravý hmyz. Umlkl dokonce i rezivý rachot tanků. A tu naposledy zazněl z tlampače producentův hlas.

Statiské a statistky, byli jste báječní! Ale musíme natočit ještě jeden záběr... Ten nejdůležitější! Představte si, že strategická jaderná střela nepřítele si zvolila za cíl zrovna naše město. Za deset vteřin vybuchne nad centrem. Pozor! Kryjte si hlavy a hlavně se nedívejte do výbuchu. Připraveni? PĚT-ČTYŘI-TŘI-DVA-JEDNA... Na NULU jsem nečekal. Praštil jsem sebou do štěrku, zavřel oči, až mě rozbolela víčka a zkřížil paže přes obličej. Ale pronikavé světlo se mi přece jen dostalo do hlavy, vtisklo se mi do sítnice, nesmazatelná pečeť slunce vycházejícího kolmo ze země. Obrátil jsem se, otevřel jsem oči. Ani ne dva kilometry odtud vystupovala gigantická skulptura rozpouštějících se mračen, nestvůrná jedovatá houba s převalující se zauzlenou nohou, houba, která se každým okamžikem nadýmala a tloustla z rozprášených zbytků toho, co bývalo městem s 500 000 obyvateli, MÝM městem. Byl to ten nejkrásnější, ten nejpovedenější efekt ze všech použitých efektů. Myslel jsem na Florence, na Benedikta, pak mě zasáhla vlna, udeřil mě poryv bomby, zahalil mne. A zatímco mě rozžhavené tornádo odtrhávalo od země, pomyslel jsem si, že po tak výjimečném představení se už určitě nikdy další film nenatočí, už nikdy...

/Le dernier film, in: Jean-Pierre Andrevon, C'est arrivé mais on n'en a rien su, Denoël, Paris 1984
přeložil -jnh85- /

- o - o - o -

P A R C O N '8 5 :

I na letošním pardubickém setkání fanoušků SF se nám podařilo zaznamenat většinu zajímavých pořadů a budeme je od příštího čísla uveřejňovat.

-mh-